

Janne Heikkinen kok

Toimenpidealoite oikealle kääntymisen sallimisesta tieliikenteessä punaisen valon palaessa

Eduskunnalle

Joka päivä sadattuhannet suomalaiset autoilijat, kuorma-autonkuljettajat ja joukkoliikenteen matkustajat käyttävät merkittävän määrän aikaa liikennevaloissa seisomiseen työmatkoillaan, kuljettaessaan lapsiaan harrastuksiin tai käydessään kaupassa. Odotteluun hukkaantunut aika on aina pois muusta tekemisestä; liikennevaloissa odottelulla on siis vaihtoehtoiskustannus. Ihmisten aika ei ole ilmaista.

Liikennevaloissa seisominen ei ole myöskään järin ekologista: polttoainetta kuluu ja pienhiukkas- sekä hiilidioksidipäästöjä syntyy ajoneuvon tyhjäkäynnin aikana. Erityisesti kaupunkien keskustoissa ilmanlaatu voi heiketä.

Oikealle kääntymisen salliminen päin punaisia valoja tulisi sallia ajoneuvoliikenteessä. Yhdysvalloissa sekä Saksassa tämä on vallitseva käytäntö. Punainen liikennevalo rinnastetaan tällöin kolmioliikennemerkkiin tai stop-merkkiin. Punaisen valon palaessa kuljettajalla on väistämisvelvollisuus niin muille autoilijoille kuin myös pyörille ja jalankulkijoille.

Järjestelmään siirtyminen vaatisi alussa opettelua ja totuttautumista: uusien liikennemerkkien laadintaa, autokoulujen opetussisällön uusimista ja riittävää tiedottamista. Siirtymä tuskin olisi aivan kivuton ponnistus, mutta sitäkin tarpeellisempi. Ruotsi siirtyi yhdessä yössä vuonna 1967 vasemmanpuoleisesta liikenteestä oikeanpuoleiseen. Liikennevalouudistus olisi tähän verrattuna paljon pienempi muutos.

Mikäli kääntyminen punaisilla oikealle osassa risteyksiä nähdään liian vaaralliseksi tai liikenteen sujuvuutta hankaloittavaksi, voitaisiin kääntyminen tällöin erikseen kieltää liikennemerkillä (Yhdysvallat, monet osavaltiot) tietyissä risteyksissä tai erikseen sallia (Saksa) riippuen siitä, kumpi käytäntö katsotaan Suomeen sopivammaksi tavaksi toteuttaa uudistus. Ensisijaista on kiinnittää huomiota liikenneturvallisuuteen sekä liikenteen sujuvuuteen.

Suomessa oli vuonna 2018 liikennekäyttöön rekisteröitynä noin 3,16 miljoonaa autoa. Mikäli ajatellaan, että uudistus säästäisi joka viikko vain yhden minuutin aikaa jokaista autoa kohden, ja oletetaan, että ajoneuvossa on keskimäärin aina 1,25 matkustajaa kyydissä, säästyisi suomalaisilla aikaa yhteensä noin 3,4 miljoonaa tuntia vuodessa. Jos hukka-ajan hinnaksi määritellään 10 euroa/tunti, toisi uudistus kaikkiaan 34 miljoonan euron edestä hyvinvointihyötyjä pelkästään ajansäästön muodossa suomalaisille.

Toimenpidealoite TPA 107/2020 vp

Tämä on vain karkea laskelma, jossa on useita karkeita oletuksia. Laskuharjoitus kuitenkin osoittaa sen, että pienilläkin uudistuksilla kohti sujuvampaa liikkumista voidaan luoda miljoonien eurojen edestä hyvinvointia, mukaan lukien ajansäästöä. On selvää, että tämänkaltaisella uudistuksella olisi myös muita suoria ja epäsuoria myönteisiä vaikutuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin salliakseen oikealle kääntymisen punaisissa liikennevaloissa autoilijoille tieliikenteessä, kuitenkin niin, että se rinnastetaan aina joko kolmio- tai stop-liikennemerkkiin.

Helsingissä 25.9.2020

Janne Heikkinen kok